

"אבינו מלכנו חמול עלינו ועל טפנו ועל עוללינו"

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: נְצַבִּים-וַיִּלְךָ לְרַפּוּאָה שְׁלִימָה שָׁל: אֹרֵיָה בֵּת אֹדְלָיָה ❗❗ **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:11**

עַרְשׁ"ק כַּד' אֵלּוּל תַּשַּׁע"ד (19.9.14) "אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ" יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:17-19:53 ר"ת

הַפְּטָרָה: "שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מחניך מחטב עציך עד שאב מימך" (כט', ט')

על הכתוב, "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל...". אומרים חז"ל: "היום" הוא **יום הדין**, ראש השנה. וזאת, כפי שכתוב באיוב (א', ו'): "ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על ה', ויבוא גם השטן בתוכם", ופרש רש"י: "ויהי היום" – אותו יום שהיה ראש השנה, שהוא יום תרועה, וצוה הקב"ה לשטן להביא זכות וחובה של כל הבריות... ויבוא גם השטן בתוכם' – לקטרג (על הבריות".

וצריך לדעת שביום זה "כל איש ישראל" (וגם כל באי עולם) עוברים לפניו כבני מרון (=אחד אחד), כדי לתת **דין וחשבון** על כל מה שעשו במשך השנה שעברה, כמו שחבר לנו הפיטן האלקי: "בראש השנה יכתבון וביום צום כיפור יחתמו, כמה יעברון וכמה יבראון, מי יחיה ומי ימות, מי בקצו ומי לא בקצו, מי במים ומי באש...". אולם, כדי להמתיק את **גזר הדין**, מיעץ לנו הקב"ה, וכפיכחול אומר: **אמת**, "אתם נצבים היום" בראש השנה, "כלכם לפני ה' אלהיכם". שכן, כל באי עולם עוברים לפני כבני מרון. אבל, אם תהיו כלכם באחדות – ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל" – תזכו במשפט ובדין, כי יש בכח האחדות סגולה נפלאה **להמתיק את כל הדינים**.

בענין זה מגלה לנו התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי ענין נפלא, שפאן בכתוב "אתם נצבים..." מנתה התורה הקדושה עשרה סוגי אנשים בישאל: (1) ראשיכם (2) שבטיכם (3) זקניכם (4) ושטריכם (5) כל איש ישראל (6) טפכם (7) נשיכם (8) וגרף אשר בקרב מחניך (9) מחטב עציך עד (10) שאב מימך". ומוסיף הזהר הקדוש, שאותן עשר דרגות בישאל הן כנגד עשרת הדברות. ומתחלקים הם חמש דרגות כנגד חמש הדברות מצד ימין, וחמש דרגות כנגד חמש הדברות מצד שמאל.

וכפי דברי הזהר הקדוש (יתרו פב, מתורגם): "אמר רבי שמעון: ראשי העם עמדו לבדם, ראשי השבטים לבדם, הנקבות לבדן. חמש מדרגות עמדו לימין וחמש מדרגות לשמאל. זהו שאמר הכתוב: (1) ראשיכם (2) שבטיכם (3) זקניכם (4) ושטריכם (5) כל איש ישראל' – הרי חמש מדרגות לימין. וחמש מדרגות לשמאל מי הם?... (6) טפכם (7) נשיכם (8) וגרף אשר בקרב מחניך (9) מחטב עציך עד (10) שאב מימך' – הרי חמש מדרגות לשמאל. וכל המדרגות נתקנו כעין של מעלה (=כנגד עשר הספירות שהקב"ה ברא את העולם) – כנגדם ירשו ישראל נחלת עולם עשרת הדברות, שבהם תלויות כל המצוות וכל הזכויות...".

להלן כונת הזהר הקדוש, שעשרת הדברות הם כנגד עשר דרגות בישאל – חמש דרגות, חמש דרגות:

"אנכי ה' אלהיך"	כנגד ראשיכם	"לא תרצה"	כנגד טפכם
"לא תעשה לך פסל"	כנגד שבטיכם	"לא תנאף"	כנגד נשיכם
"לא תשא את שם ה' "	כנגד זקניכם	"לא תגנב"	כנגד גרף
"זכור את יום השבת"	כנגד שטריכם	"לא תענה"	כנגד חטב עציך
"כבד את אביך..."	כנגד כל איש ישראל	"לא תחמוד"	כנגד שאב מימך

והנה, כאשר אנו מתבוננים בדברי הזהר הקדוש, (שעשר הדרגות בישאל הן כנגד עשרת הדברות), רואים אנו נקודה נפלאה בדבריו: "הטף"/הילדים הקטנים הם כנגד הדיבור הששי – "לא תרצה". וצריך להבין ענין זה. שכן, מה הקשר של הטף/הילדים הקטנים לדיבור "לא תרצה"?

תחילה, נקדים להביא את גדל החשיבות המיוחדת שיש בחינוך הטף, שהוא כידוע בכת עינם של ישראל כזרע עם קדש. כפי המבואר בירושלמי, על אחז מלך יהודה, שכאשר בקש לעקור את התורה מישראל, נעל את בתי הכנסיות ואת בתי המדרשות, כדי למנוע לימוד תורה מתנוקות של בית רבן, באומרו: "אם אין גדיים – אין תישים. אם אין תישים – אין צאן ואין רועה. אם אין רועה – אין עולם".

וכונתו של אחז המלך היתה ש"אם אין קטנים – אין תלמידים. אם אין תלמידים – אין חכמים. אם אין חכמים – אין תורה. אם אין תורה – אין בתי כנסיות ובתי מדרשות. אם אין בתי כנסיות ובתי מדרשות – אין הקב"ה משרה שכינתו בעולם". (וזה "אין עולם", שהרי כל העולם הזה עומד בזכות התורה הקדושה. (כמו שכתוב: "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי" ירמיה לג' כה)

מכאן יש לנו ללמוד על האחריות הגדולה המוטלת על ההורים לחנך את הטף ברוח התורה והיראה, כדי שיהיו בכלל "תיים", כמו שכתוב: "ואתם הדבקים בה' אלהיכם תיים כלכם היום". שכן, אם לא נחנך את הטף כראוי, יהיו הם חלילה בבחינת "מתים", כמו שאמרו חז"ל (ברכות יח'): "רשעים בתייהם קרויין מתים", והרי זה כאילו עברנו על בחינת "לא תרצח".

ועל-כך שנינו בגמרא (סנהדרין צט): "אמר ריש לקיש: כל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו, שנאמר (בראשית יב, ה): 'ואת הנפש אשר עשו בחרן...'. ופרש רש"י: "שהכניסן תחת כנפי השכינה – אברהם מגיר את האנשים, ושרה מגירת (את) הנשים ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו" (=כאילו בראו אותם). ומזה נשפיל להבין כי כמו שהמלמד את בן חברו תורה, הרי זה כאילו ילדו הולדה רוחנית. כך, המלמד את בנו תורה, הרי זה כאילו הולידו – לא רק הולדה גופנית, אלא גם הולדה רוחנית.

אבל, אם חלילה לא חנכו כראוי בתורה ובעבודת ה', ולא הקנה לו נפש רוחנית – הרי זה חלילה עובר על "לא תרצח", שהוא כנגד "טפכם". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) לחינוך הטף יש קשר הדוק ונפלא לחדש אלול

על הכתוב בפרשתנו (ל, ו): "ומל ה' אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלהיך בכל לבבך". כתב ה"אבודרהם" (תפילת ראש השנה), וכן הביא גם "בעל הטורים", שראשי התיבות: "את לבבך ואת לבב זרעך" – הם ראשי תיבות אלול.

וצריך להבין ענין זה, מדוע רמזו חדש אלול דוקא בהקשר של "זרעך"? ומבאר ענין זה הרה"ק משינאווא ("דברי יחזקאל" נצבים), ואומר: "צריך לדעת, (ש)החטאים של האדם מביאים פגם גם על זרעו. (ו)על-כן אמר הכתוב 'ומל ה' אלהיך את לבבך' – שתשוב בתשובה. ועל-ידי שתשוב בתשובה שלימה תסיר גם מזרעך את הפגם, שבא על-ידי החטאים שלך. וזה 'ואת לבב זרעך' – שעל-ידי (תיקון) לבבו, יתוקן (גם) לבב זרעו, ונרמז בראשי התיבות 'את לבבך ואת לבב זרעך' (ראשי תיבות) אלול – שבחדש אלול העת מוכשר לזה" (=לתקן פגם נפשו של האדם, ואת פגם זרעו). "הבמבוק הסיני"

מסופר על אדם אחד, שכמה ימים לפני ראש השנה החל לאבד תקוה. ראש השנה כבר כמעט הגיע, והוא חשב על כל ההחלטות שקבל על עצמו בשנה שעברה, ולצערו שום דבר בחייו לא השתנה. הוא נשאר אותו אדם, עם אותן הבעיות ואותם החסרונות. היאוש כרסם בלבו, עד שפנה להתיעץ עם רבו. הרב הקשיב ושאל: "האם ידוע לך כמה זמן לוקח לבמבוק הסיני הענק לצמוח עד לגובה של בגין? בשנה הראשונה משקים ומדשנים את השתיל הזעיר... וכיום לא קורה. ממשיכים להשקות ולדשן אותו במשך שנה נוספת, ואחריה עוד אחת... ועוד אחת... ועדין שום דבר לא קורה... ואז... בשנה החמישית... הבמבוק "מזנק" לשמים! ובתוך ששה שבועות צומח לגובה של 30 מטרים! אם כן, כמה זמן לוקח לבמבוק לצמוח לגובה מדהים שכזה?"

"ששה שבועות" – ענה האיש. "זאת הטעות שלך – זה לוקח לו חמש שנים! אם בשלב כלשהו במשך אותן השנים האיכר היה מפסיק להשקות את השתיל הרך, הוא היה נובל ומת. ומה באמת קרה במהלך השנים הללו? מתחת לפני האדמה התפתחה רשת מסועפת של שורשים, כדי שתוכל לתמוך בצמיחתו המתפרצת של הבמבוק. צמיחה מצריכה סבלנות והתמדה. כל טיפת מים חשובה, כל צעד קטן משפיע לטובה. יתכן ולא תבחין מיד בהבדל, אבל הצמיחה מתרחשת. אל תתיאש. בנחישות עיקשת המשך לטפח את שורשי השינוי, ובסופו של דבר תפרוץ גם אתה, ותגיע לגבהים עצומים...".

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פרשת השבוע: נצבים-וילך לרפואה שלימה של: **אוריית בת אודליה** 🕎 **כניסת השבת: 18:11**

ערש"ק כד' אלול תשע"ד (19.9.14) "אל נא רפא נא לה" **יציאת השבת: 19:17** ר"ת 19:53

הפטרה: "שוש אשיש" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם..." (כט' ט')

על הכתוב: "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם..." "אומר רש"י הקדוש, על-פי מדרש תנחומא: למה נסמכה פרשת "נצבים" **לקללות** (=לתוכחה הקשה שבפרשה הקודמת - פרשת "כי תבוא")? לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים (=תשעים ושמונה קללות), מלבד **ארבעים ותשע הקללות** שבפרשת "בחקתי", שבספר "ויקרא" - **הוריקו** פניהם (=החזירו פניהם של ישראל, מרוב פחד), ואמרו: מי יוכל לעמוד באלו (=ב**קללות** המרובות הללו)?! התחיל משה לפיסס: "אתם נצבים היום..." - הרבה הכעסתם למקום (=לה'), ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קימים לפניו".

וצריכים אנו להבין מה שנחם משה רבנו את ישראל - "אתם נצבים היום". הלא עדין אימת פחד **הקללות** הקשות שבפרשת "כי תבוא" במקומה עומדת.

ונקדים לומר דבר נפלא שכתב ה"חקל יצחק", על הכתוב בפיוט של הימים הנוראים: "באין מליץ ישר מול מגיד פשע, תגד ליעקב דבר חק ומשפט, וצדקינו במשפט..." (=אם אין לנו ביום הדין מליץ ישר/סניגור שיגן בעדינו מול מגיד פשע/המקטרג, המספר את כל פשעינו - תגן עלינו זכות יעקב אבינו, ותזכנו ביום הדין).

וצריכים אנו להבין, מדוע הזכיר בפיוט זה, דוקא את יעקב שיגן בעדינו ביום הדין? ומבאר ואומר ה"חקל יצחק": מספר **הקללות** בפרשת "בחקתי" הוא 49, ומספר **הקללות** בפרשת "כי תבוא" הוא 98. סך-הכל **147 קללות**, וזהו בדיוק מנין שנותיו של יעקב אבינו, שחי בקדושה ובטהרה 147 שנים, שבהן הגן עלינו, כנגד אותן 147 **קללות** שכתובות בתורה.

וזהו פירוש הפיוט של הימים הנוראים: "באין מליץ ישר מול מגיד פשע" - כאשר אין "מליץ ישר" מול **המקטרג**, המגיד פשע ורוצה לעורר על ישראל, חס וחלילה, את **147 הקללות** שבפרשיות התוכחה. הנה "תגד ליעקב דבר חק ומשפט" - זכור לנו אבינו שבשמים את זכותו של יעקב אבינו, שחי בקדושה ובטהרה 147 שנים, ועל-ידי זה "וצדקינו (=תזכנו) במשפט..."

ענין זה פותח לנו שער להבין את מה ששנינו בגמרא (מנחות כט'): "אמר רבא: שבעה אותיות צריכות שלשה **זיונין** (=הגנה), ואלו הן **"שעטנ"ז גיץ"**. ופרש רש"י: "ג'(=3) תגין קטנים בכל אחת...אחת נוטה לימין, ואחת נוטה לשמאל, ואחת נוטה למעלה".

מביאור דברי הגמרא אנו למדים, שישנן שבע אותיות בספר התורה, והן **"שעטנ"ז גיץ"**, ועל כל אות צריכים להיות שלשה **תגין**. ומאחר ויש שבע אותיות (שעטנ"ז גיץ) יש סך-הכל 21 **תגין**.

ופרש ה"אגרת הטיול" (רבנו חיים, אחי המהר"ל מפראג) ואמר, שהתגין הם בצורת האות **ז**, כדי לומר לנו שהתגין הם בבחינת "כלי זין" (=חרב וחנית) להגן על ישראל משלש הקליפות **שטן, צו, גיץ**. וכפי דבריו הקדושים: **"שעטנ"ז** הוא אותיות **שטן צו**, והם ב' מקטרגים גדולים. וזהו סוד התגין של שעטנ"ז גיץ, כי **גיץ** הוא גם שם של מקטרג אחד, והתגין שעליהן הם כמו **חרב וחנית** כדי להנצל מהם".

ולפי זה יתכן לומר, שמטעם זה התגין הם דוקא על אותיות **שעטנ"ז גיץ**. כי היות שישנן ג' קליפות קשות - **שטן, צו, גיץ** - וכל מטרתם היא **לקטרג** על ישראל כדי לעורר עליהם קמו' (=147) **קללות** שבפרשת התוכחות, על-כן צונו הקב"ה לכתוב על כל אחת משבע אותיות אלו ג'(=3) תגין, ובסך-הכל הם 21 תגין, שכל אחת היא בצורת האות **ז**, שהם במכוון כמספר קמו' (=147) - כמנין שנותיו של יעקב אבינו. וזאת, כדי לעורר את זכותו להגן על כלל ישראל מקמו' (=147) **הקללות** שפרשיות התוכחה.

על-פי האמור יתבאר גם כן דברי רש"י זצ"ל: "ג'(=3) תגין קטנים בכל אחת...אחת נוטה לימין, ואחת נוטה

לשמאל, ואחת נוטה למעלה", והנה, ידוע שכל אחד מן האבות הקדושים עבד את ה' במידה השכיח לשרש נשמתו: אברהם אבינו עבד את ה' במידת **החסד** (יד ימין), בהיותו עסוק כל ימיו בהכנסת אורחים. יצחק אבינו עבד את ה' במידת **הגבורה והיראה** (יד שמאל), ולכן נקרא "פחד יצחק". ויעקב אבינו עבד את ה' במידת **התפארת**, שהיא כוללת וממוזגת ממידת החסד וממידת הגבורה, ולכן כתוב: "יעקב איש תם ישב אהלים" – שהוא יושב בין שני אהלים – של אברהם, שהוא **חסד**, ושל יצחק, שהוא **דין וגבורה**, בהיותו כלול משניהם יחד (באופן שיעקב אבינו כולל את הימין ואת השמאל ואת האמצע).

לפי זה מובן, שלכן צריך לכתוב על כל אות משבע האותיות **שעטנ"ז ג"ץ** ג' תגין, אחד נוטה לימין הרי זה **חסד**, ואחד נוטה לשמאל הרי זה **גבורה**, ואחד נוטה למעלה הרי זה **תפארת** מידתו של יעקב, הכוללת את כל הקצוות – ובסך-הכל הם 21 תגין, שכל אחת היא בצורת האות **ז'** והיות שכל תג הוא בצורת האות **ז'**. אם כך, אנו מקבלים 21 פעמים **ז'**, שהם בגמטריה 147 כמנין שנותיו של יעקב אבינו, כדי שבזכות 147 שנותיו אנו ניצלים מ-147 **קללות** שבפרשיות התוכחה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם" (כט' ט')

שבת פרשת "נצבים", הסמוכה לראש השנה, אינה "שבת מברכים" – כשאר השבתות הסמוכות לראש חודש, שבהן מברכים את החודש הבא בתפילה מיוחדת, וכל-כך למה? – כדי לבלבל את השטן, המבקש **לקטרג** על ישראל, שלא ידע הוא מתי יחיל ראש השנה. ורמז לדבר בכתוב הבא, שנזכר בו ראש השנה (תהילים פא, ד'): "תקעו בחודש (=בראש חודש) שופר, בפסחה (=מכוסה) ליום חגנו" – שיהא יום החג (=ראש השנה, החל בראש חודש) מכוסה, ולא יפרסמוהו ברבים. בענין זה מובאת מסורת מעניינת מפיו של הצדיק רבי שניאור זלמן מלאדי, מיסד חסידות חב"ד, וזו לשונו: בהיותי במזריץ', שמעתי ממורי ורבי, הרב המגיד רבי דב ממזריץ', בשם מורו, הפעל-שם-טוב (הבעש"ט): החודש השביעי (=תשרי), שהוא החודש הראשון בשנה החדשה – הקב"ה בעצמו מברכו ב-"שבת מברכים" (=בשבת שלפני ראש השנה), ובכח זה, ישראל מברכים את שאר חדשי השנה. **חסרה לי פתקה!**

הרה"ק ר' יאשע ברדא ספר מעשה מופלא ששמע מדודו, שהיה חסיד גור: "פעם לרגל מסחרי נזדמנתי לעירה הולושיץ, ומצאתי את העירה כמרקחה, המוני אדם נרגשים הולכים ומדברים. לאחר בירור שערכתי ספרו לי כי קדוש וגדול מישראל נמצא בעירה, הלא הוא הצדיק כ"ק האדמו"ר מרן רבי יששכר דב מבגלזא, שיושב שם, והעולם עוברים לפניו עם פתקאות לקבל את ברכתו הקדושה. מיד עמדתי בתור עם קהל עצום ורב, ופתבתי "קויטל" (=פתק בקשות וברכות).

מאות רבות של אנשים עמדו שם בתור, ומרן רבי יששכר דב ישב ליד שלחן גדול, ובזה אחר זה נגשו לפניו כל הקהל העצום ומסרו את ה"קויטל" (=פתק בקשות) ופסוף לפדיון. הכל הלך במהירות יחסית, כמעט בלי עיכובים, מרן ברך איש כברכתו, וגם אני ביניהם. ואני לאחר שהגשתי את פתקתי, מיד לאחר מכן חזרתי לעסקי.

והנה, כאשר גמרתי את עסקי אחר הצהריים, נודע לי שהרכבת שלי עומדת לנסוע מאוחר בלילה. לכן נשכבתי לישון על ספסל בפינת האולם שבו היה מרן מברך את האנשים. כשהתעוררתי משנתי ראיתי שהמקום ריק מאנשים, רק הרבי עודנו יושב במקומו, והגבאי רבי אהרן יהושע אוסף את הפסוף מהשלחן, והולך להניחו במקום שמור.

בינתיים אסף מרן רבי יששכר דב את כל ערימת הקויטל מהשלחן. אולם כאשר חזר הגבאי, אמר לו מרן: ר' אהרן יהושע, חסרה לי פתקה! מיד לקח הגבאי המסור את הנרות שעל השלחן (פידוע, המנהג להדליק נרות על השלחן בעת קריאת הקויטל) והתחיל לחפש ליד הרבי, אולי נפל שם הקויטל, אך לשוא, והרבי אומר שוב: ר' אהרן יהושע, חסרה לי פתקה, ושוב חפש הגבאי ולא מצא. לבסוף קם מרן רבי יששכר דב בעצמו והלך יחד עם הגבאי שהחזיק את הנר, ובדקו בכל האולם, מהקיר עד השלחן, אולי נפל ה"קויטל" בין סדקי הקרשים על הרצפה, אך לשוא, הקויטל לא נמצא. באין ברירה הניח ר' אהרן יהושע את הנר, אחז את השלחן הכבד מצד אחד, ורבינו מרן בצד השני, הזיזו אותו במקצת, והמשיכו לחפש, ואכן מצאו את הקויטל בין הקרשים של השלחן.

סים הרה"ק ר' יאשע ברדא את סיפורו, ואמר: זה שכ"ק האדמו"ר מרן רבי יששכר דב מבגלזא הרגיש ברוח קודשו שנגעלם קויטל, זהו דבר גדול ונורא. אך מה שרגש אותי יותר מכל הוא, שרבינו, שהיה זקן ותשוש-כח, הטריוח עצמו מעל לפוחותיו בכדי למצוא קויטל של יהודי פשוט אחד, שכתב שם בקשות לרב, זה עשה עלי רושם גדול מאד, וישאר בזכרוני כל ימי חיי...!". **שבת שלום לכל בית ישראל!**